

HARJAVALLAN KOULUKESKUKSEN ASEMAKAAVAN MUUTOS

HARJAVALLAN KAUPUNKI, EHDOTUSVAIHEEN VASTINERAPORTTI

Projekti **Harjavalan koulukeskuksen asemakaavan muutos**
Projekti nro **1510081945**
Asiakirjatyyppi **Vastineraportti, ehdotusvaihe**
Päivämäärä **27.05.2024**
Laatija **Heta Tuunanen, Jari Prehti**

SISÄLTÖ

1.	Lausunnot	1
1.1	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 14.05.2024	1
1.2	Satakunnan museo, 14.05.2024	2
1.3	Turvallisuus ja kemikaalivirasto, 13.05.2024	3
1.4	Satakuntaliitto, 17.05.2024	3

1. Lausunnot

1.1 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 14.05.2024

Kulttuuriympäristö

ELY-keskus pitää hyvänä, että sen luonnosvaiheessa esittämiä asioita on useilta osin otettu huomioon ja että kaavaehdotus on siten kulttuuriympäristön kannalta kehittynyt myönteiseen suuntaan. ELY-keskus katsoo kuitenkin, että rakennusinventoinnissa (2023) esille tulleet arvot eivät edelleenkään riittävästi näy kaavaratkaisussa huomioon ottaen suunnittelualueen sijainti maakunnallisesti merkittävässä kulttuuriympäristössä ja että liikuntasalisiiven jättämistä vaille suojelumerkintää ei ole kaavaselostuksessa riittävästi perusteltu.

ELY-keskus ei pidä riittävänä kaavaselostuksessa esitettyä rakentamisen vaihtoehtotarkastelua ja kaavaratkaisulle esitettyjä perusteluja vaan katsoo, että liikuntasalisiiven säilyttämisen mahdollistava ratkaisu olisi tullut tutkia ja esittää kaavaselostuksessa tarkemmin.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan "sr-2" -merkintää olisi hyvä vielä täsmentää korvaamalla rakennuksen julkisivuun kohdistuvien toimenpiteiden osalta sana "julkisivu" termillä "ulkoasu", jolloin se kattaa myös katon osuuden ja edellyttämällä lausuntoa alueelliselta vastuumuseolta. Rakennusaloja on tarpeen muokata siten, että julkisivumerkinnän nuoli kohdistuu rakennusalan reunaan.

Lisäksi ELY-keskus esittää, että museoviranomaisen lausuntoa edellytettäisiin myös uudisrakentamisen osalta huomioon ottaen maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön.

Liikenne

Liikenteen osalta ELY-keskuksen luonnosvaiheessa esittämät seikat on ehdotusvaiheessa otettu riittävästi huomioon, eikä kaavaehdotuksesta siten ole liikenteen osalta enää lausuttavaa.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen lausunto sisältyy tähän lausuntoon.

Vastine: Kaavaselostuksen kohdassa 7.9 *Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, maisemaan ja kulttuuriperintöön* on kerrottu kattavat perustelut, miksi liikuntasalisiipi on käyttö- ja korjauskelvoton. Liikuntasalisiipeä ei voida kunnostaa liikuntasalikäyttöön eikä tiloille ole tulevaisuudessa tiedossa muuta käyttöä. Hankesuunnitelman mukaisesti luokkasiipeen jää jo ylimääräisiä tiloja, joten liikuntasalisiiven tiloille ei ole tulevaisuudessa koululla käyttöä eikä tilojen käyttö koulun ulkopuoliseen toimintaan ole realistista.

Uuden alakoulun luokkahuonetiloja ja välituntipihaa suunniteltaessa ei löydetty ratkaisua, jossa vanha alakoulun liikuntasalisiipi säilytetään ja samalla jää riittävät välituntipiha-alueet. Liikuntasalisiiven säilyessä myöskään koulun sisääntuloreittiä ei voida ratkaista hyvin, koska erityisryhmissä on oppilaita, jotka kuljetetaan autolla ulko-oven lähelle. Tällöin saattoliikennettä tulisi myös vanhan liikuntasalisiiven ja uuden alakoulun välille, keskelle koulutonttia.

Siinä tapauksessa, että vanha liikuntasalisiipi säilyy suojeltuna, on vaihtoehtona rakentaa uusi alakoulu Myllykadun länsipuolelle tai koulukeskuksen itäpuolella olevalle liikunta-alueelle. Tällöin nykyisen alakoulun luokkahuonesiipi ja liikuntasalisiipi jäävät tyhjilleen. Tätä vaihtoehtoa tosin puoltaisi kaupungin vaikea taloustilanne, koska kokonaan uuden alakoulun rakentaminen olisi edullisempi ratkaisu kuin laaditun hankesuunnitelman mukaiset uudet luokkahuonetilat ja vanhan luokkahuonesiiven peruskorjaus. Vanhan luokkahuonesiiven tyhjilleen jääminen olisi rakennuksen säilymisen kannalta huonompi ratkaisu. Uuden koulutontin asemakaavoitus aiheuttaisi noin vuoden viivästyksen hankkeen aloitukseen.

Sr-2-merkintään liittyvää kaavamääräystä on muutettu esitetyn mukaisesti. Määräystä on täydennetty lisäyksellä ”rakennuksen ulkoasuun kohdistuvista toimenpiteistä on pyydettävä lausunto alueelliselta vastuumuseolta”. Rakennusala on muutettu siten, että nuolimerkintä kohdistuu rakennusalan reunaan.

Yleisiin määräyksiin on lisätty määräys ”Uudisrakentamisen sopeutumisesta maakunnallisesti merkittävään rakennettuun ympäristöön on pyydettävä lausunto alueelliselta vastuumuseolta.”

1.2 Satakunnan museo, 14.05.2024

Satakunnan Museo näkee, että sen luonnosvaiheessa esittämät kannat on huomioitu kattavasti kaavan ehdotusvaiheessa. Museo pitää hyvänä, että kaavaehdotuksessa alueen kulttuuriympäristö- ja kaupunkikuvalliset arvot on huomioitu paremmin.

Museo pitää liikuntasalisiiven suojelumerkinnän poistamista valitettavana, ja olisi toivonut kaavaselostuksessa esitettävän kattavammin myös liikuntasalisiiven säilymisen mahdollistavaa vaihtoehtoa. Museo toistaa jo luonnosvaiheen lausunnossa esittämänsä kannan, että kyseisen rakennusosan arvot eivät ole hävinneet.

Satakunnan Museo pitää kuitenkin erityisen tärkeänä, että näkyvämmän luokkasiiven osalta Carolus Lindbergin suunnittelema alakoulu säilyttää keskeisen kaupunkikuvallisen asemansa ja säilyy myös alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan. Kaavaehdotuksessa 1980-luvulla valmistuneelle laajennusosalle sekä lukiorakennukselle osoitetut suojelumerkinnät edesauttavat kokonaisuuden ominaispiirteiden säilymistä myös tulevaisuudessa. 1980-luvulla valmistuneelle laajennusosalle sekä entiselle lukiolle osoitettua Sr-2 merkintää liittyvää kaavamääräystä museo

esittää muutettavaksi myös Varsinais-Suomen ELY-keskuksen omassa lausunnossaan esittämällä tavalla korvaamalla julkisivu sanalla ulkoasu sekä korjaamalla alueellinen museoviranomainen muotoon alueellinen vastuumuseo. Sr-2 merkintään liittyvään kaavamääräykseen tulee tehdä lisäys ”rakennuksen ulkoasuun kohdistuvista toimenpiteistä on pyydettävä lausunto alueelliselta vastuumuseolta.”

Satakunnan Museolla ei ole toimialansa puitteissa muuta huomautettavaa asemakaavamuutoksesta.

Vastine: Uuden alakoulun luokkahuonetiloja ja välituntipihaa suunniteltaessa ei löydetty ratkaisua, jossa vanha alakoulun liikuntasalisiipi säilytetään ja samalla jää riittävät välituntipiha-alueet. Liikuntasalisiiven säilyessä myöskään koulun sisääntuloreittiä ei voida ratkaista hyvin, koska erityisryhmissä on oppilaita, jotka kuljetetaan autolla ulko-oven lähelle. Tällöin saattoliikennettä tulisi myös vanhan liikuntasalisiiven ja uuden alakoulun välille, keskelle koulutonttia.

Siinä tapauksessa, että vanha liikuntasalisiipi säilyy suojeltuna, on vaihtoehtona rakentaa uusi alakoulu Myllykadun länsipuolelle tai koulukeskuksen itäpuolella olevalle liikunta-alueelle. Tällöin nykyisen alakoulun luokkahuonesiipi ja liikuntasalisiipi jäävät tyhjilleen. Tätä vaihtoehtoa tosin puoltaisi kaupungin vaikea taloustilanne, koska kokonaan uuden alakoulun rakentaminen olisi edullisempi ratkaisu kuin laaditun hankesuunnitelman mukaiset uudet luokkahuonetilat ja vanhan luokkahuonesiiven peruskorjaus. Vanhan luokkahuonesiiven tyhjilleen jääminen olisi rakennuksen säilymisen kannalta huonompi ratkaisu. Uuden koulutontin asemakaavoitus aiheuttaisi noin vuoden viivästyksen hankkeen aloitukseen.

Sr-2-merkintään liittyvää kaavamääräystä on muutettu esitetyn mukaisesti. Määräystä on täydennetty lisäyksellä ”rakennuksen ulkoasuun kohdistuvista toimenpiteistä on pyydettävä lausunto alueelliselta vastuumuseolta”. Rakennusala on muutettu siten, että nuolimerkintä kohdistuu rakennusalan reunaan.

1.3 Turvallisuus ja kemikaalivirasto, 13.05.2024

Tukesin asemakaavan luonnosvaiheessa antama lausunto (Tukes 1992/03.00.02/2024) on huomioitu kaavaehdotuksessa. Tukesilla ei ole lisähuomioita asiaan liittyen.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

1.4 Satakuntaliitto, 17.05.2024

Satakunnan maakuntakaava, Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 ovat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettujen kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Satakuntaliitto toteaa, että Harjavallan kaupungin Koulukeskuksen ehdotusvaiheen ratkaisu on pääosin Harjavallan keskustaajaman osayleiskaavan tavoitteiden mukainen. Satakuntaliiton luonnosvaiheen lausunnossa esitetyt kannanotot koskien kaavaratkaisun jatkokehittämistä on otettu pääpiirteissään riittävällä tavalla huomioon.

Satakuntaliitto on tuonut esille luonnosvaiheen lausunnossaan, että asemakaavamuutoksen suunnittelualueella voimassa olevassa Harjavallan keskustaajaman osayleiskaavassa ei ole sen laatimisaikana vuoksi otettu huomioon Koulukeskuksen osalta Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettua maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön merkintää (kh).

Kaavaehdotuksen jatkokehittämisessä Satakuntaliitto esittää harkittavaksi /s -merkinnän lisäämistä korttelialueelle (YO-2), jotta kulttuuriympäristön arvot tulevat riittävällä tavalla huomioiduksi täydennys- ja ympäristörakentamisen yhteydessä. Lisäksi Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että kaavaehdotuksen selostuksessa (7.4) todettu piha- ja ulkoilualueiden riittävyys turvaamisen näkökulma näkyy uudistuvan koulukeskuksen suunnittelun lähtökohdaksi myös kaavakartan merkinnöissä ja määräyksissä.

Teknisluonteisena asiana Satakuntaliitto pyytää lisäämään kaavaehdotuksen selostuksessa maakuntakaavoitusta käsittelevään tekstiin, että Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettu maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö Kokemäenjoen kulttuurimaisema välillä Vinnare-Vareksela-Havinki-Ylinen ulottuu asemakaavan muutosehdotuksen suunnittelualueen itäisen ja kaakkosrajan läheisyyteen. Kaavaselostuksessa on hyvä tuoda myös esille, että voimassa olevan Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tausta-aineistona on käytetty Satakunnan rakennusperintö 2005 inventointia ja vireillä olevaa Satakunnan maakuntakaavan 2050 laadintaa varten on laadittu (Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi) Satakunnan rakennusperintö 2023 inventointi. Näiden maakunnallisten inventointien asemakaavamuutoksen suunnittelualueella koskeissa tiedoissa (y-pakki - etusivu) tapahtuneet muutokset on syytä tuoda nykyistä selkeämmin näkyviin asemakaavaselostuksen lähtökohdat osiossa.

Satakuntaliitolla ei ole Satakunnan maakuntakaavan ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 perusteella Harjavallan koulukeskuksen asemakaavan muutosehdotuksesta muuta lausuttavaa.

Vastine: Kaava-alueen täydennysrakentamista on ohjattu useilla yleismääräyksillä, joiden nähdään olevat riittäviä huomioimaan kulttuuriympäristön arvot. Yleismääräyksiä on täydennetty määräyksellä *”Uudisrakentamisen sopeutumisesta maakunnallisesti merkittävään rakennettuun ympäristöön on pyydettävä lausunto alueelliselta vastuumuseolta.”* sekä määräyksellä *” Korttelialueen jatkosuunnittelussa tulee varmistaa piha- ja ulkoilualueiden riittävyys. Alueesta tulee esittää rakennuslupavaiheessa pihasuunnitelma.”* .

Kaavaselostuksen kohtia [3.4.3 Arvokkaat maisema-alueet](#) sekä [3.5.2 Rakennettu ympäristö ja kulttuuriympäristö](#) on täydennetty maakuntakaavoituksen tausta-aineistojen osalta (Satakunnan rakennusperintö 2005 ja Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi 2023).